

ADRODDIAD BLYNYDDOL

1 EBRILL 2012 – 31 MAWRTH 2013

ELUSEN GOFRESTREDIG 1120223
CWMNI CYFYNGEDIG TRWY WARANT 6204415

Cynnwys:

Gair gan y Cadeirydd	3
Beth yw Menter Iaith?	4
Menter Iaith Sir Ddinbych	4
Strwythur y Fenter	4
Cyfarwyddwyr ac Aelodau'r Pwyllgor Rheoli 2012-2013	5
Staff y Fenter 2012-2013	5
Disgrifiad o'r Ardal a wasanaethir	6
Nodau ac Amcanion Menter Iaith Sir Ddinbych	6-7
Blas ar weithgareddau Menter Iaith Sir Ddinbych	7-10
Blas ar weithgareddau Ardal Rhuthun	11
Blas ar weithgareddau Ardal Corwen	12
Adroddiad Blynyddol y Cyfarwyddwyr/Ymddiriedolwyr	13
Adroddiad y Cyfrifwyr	17
Datganiadau o Weithgareddau Ariannol	18
Mantolen	22
Nodiadau ar y datganiadau	24

Menter Iaith Sir Ddinbych
Adeilad Diemwnt
6 Heigad
Dinbych
Sir Ddinbych LL16 3LE
Ffôn: 01745 812822

E-bost: mentor@menterdinbych.org
Gwefan: www.mentrauiath-gogledd.com/dinbych
Facebook: Menter Iaith Sir Ddinbych Twitter: @MIDinbych

Gair gan y Cadeirydd

Rwyf yn hyderus iawn bod yr amrywiaeth o weithgareddau a welwyd yn ystod y flwyddyn wedi arwain at brofiadau gwerthfawr iawn i'r cymunedau yma yn Sir Ddinbych.

Trwy gyfrwng yr adroddiad cewch flas o'r gwaith maes a chyflawnwyd yn ystod y flwyddyn. Cynhaliwyd nifer o weithgareddau a gweithdai er mwyn rhoi cyfleoedd i blant a phobl ifanc i ddefnyddio'r Gymraeg yn hyderus mewn sefyllfa gymdeithasol. Er ein bod yn ymhyfrydu yn natblygiad yr iaith ymysg plant a phobl ifanc y Sir, mae gwahaniaeth rhwng gallu siarad iaith a defnyddio iaith. Mae cynnig sefyllfaoedd i blant a phobl ifanc gymdeithasu yn allweddol o bwysig i ni fel menter. Mae datblygu gweithgareddau megis chwaraeon yn gyfle gwych i blant a phobl ifanc siarad yr iaith a chlywed yr iaith yn fyw, ac mae cynnal gweithgareddau chwaraeon yn amlwg iawn yng ngwaith y Fenter.

Roedd y Fenter hefyd yn brysur iawn yn cefnogi pwyllgorau eraill yn y Sir. Mae cynnig cefnogaeth fel hyn yn allweddol o bwysig er mwyn hyrwyddo a chryfhau'r iaith ymhellach. Yn naturiol, mae partneriaethau yn holl bwysig i fywyd dyddiol y Fenter; diolchwn i'n holl bartneriaid am eu cefnogaeth. Mewn undod mae nerth! Gwelwyd ystod eang o weithgareddau yn ystod o flwyddyn; yr un oedd nod pob un o'r gweithgareddau, sef datblygu'r defnydd o'r iaith Gymraeg yn y Sir a chodi ymwybyddiaeth o fanteision y Gymraeg.

Roedd yn flwyddyn brysur yn dechrau paratoi ar gyfer yr Eisteddfod Genedlaethol; blwyddyn a fyddai'n paratoi i groesawu miloedd i'r maes ac i Sir Ddinbych. Wrth i chi ddarllen gweddill yr adroddiad, yr wyf yn siŵr y byddwch chithau fel minnau, yn ymfalchïo yn llwyddiannau'r Fenter yn ystod y flwyddyn, ac o'r profiadau gwerthfawr a ddaeth yn sgîl yr amrediad eang o weithgareddau.

Diolchaf i'r holl staff am eu hymroddiad ac am gefnogaeth ein partneriaid. Blwyddyn ydoedd yn llawn her ond hefyd yn llawn o gyfleoedd.

Nerys W Davies
Cadeirydd

Beth yw Menter Iaith?

Mae gwahaniaethau mawr rhwng pob Menter Iaith ond er y gwahaniaethau yn natur yr ardaloedd a wasanaethir gan fentrau iaith mae rhai gweithgareddau craidd yn gyffredin iddynt oll sef : hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg fel iaith gymdeithasol naturiol, hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg fel iaith weledol (ar arwyddion / posteri a.y.b.), hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg fel cyfrwng busnes, hyrwyddo trosglwyddiad iaith o fewn teuluoedd ac yn gyffredinol, marchnata'r budd o fod yn ddwyieithog.

Ariennir holl Fentrau Iaith Cymru yn rhannol gan Lywodraeth Cymru ac yn rhannol gan ffynonellau cyllidol eraill.

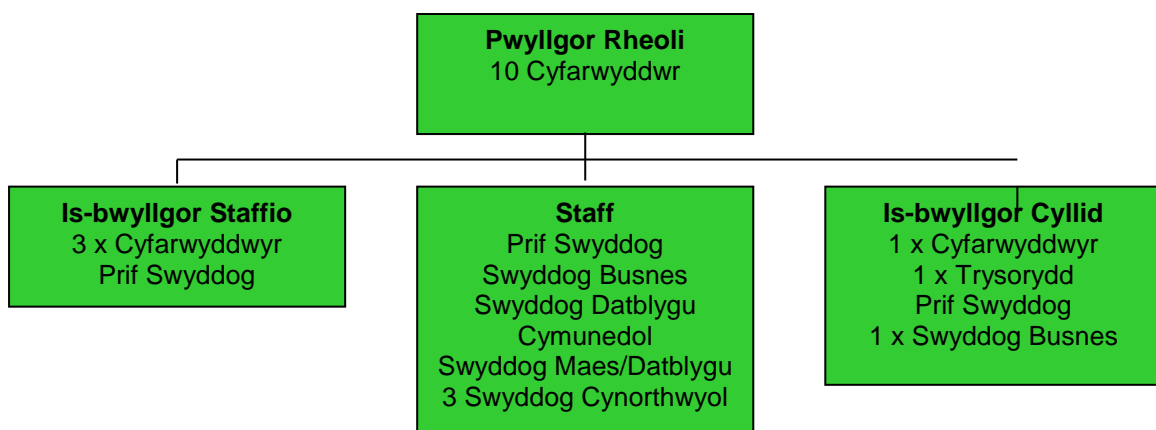
Mae pob Menter Iaith yn gorff gwirfoddol a chanddi aelodau a phwyllgorau llywio. Mae rhai mentrau wedi cofrestru fel elusennau a rhai fel busnesau cyfyngedig trwy warant yn ogystal.

Menter Iaith Sir Ddinbych

Sefydlwyd Menter Iaith Sir Ddinbych ym mis Hydref 2003 pan ddaeth yn Fenter hollol ar wahân ac annibynnol i Fenter Iaith Dinbych-Conwy.

Mae'r Fenter yn elusen gofrestredig ers 11eg Tachwedd 2004 ac yn gwmni cyfyngedig trwy warant ers 5ed Ebrill 2007. Mae gan y Fenter fwrdd o gyfarwyddwyr profiadol, gweithgar a chefnogol iawn sydd wedi eu dethol o'r aelodaeth ehangach.

Strwythur Menter Iaith Sir Ddinbych

Cyfarwyddwyr ac Aelodau Pwyllgor Rheoli Menter Iaith Sir Ddinbych hyd at Hydref 2013

Cyfarwyddwyr:

Cadeirydd	Nerys Davies	Unigolyn	Ionawr 2009
Is – Gadeirydd	John Glyn Jones	Unigolyn	Hydref 2009
Trysorydd	Richard Stanley Lyall	Unigolyn	Hydref 2011
Ysgrifennydd	Caryl Vaughan	Unigolyn	Hydref 2006
	Morfudd Jones	Unigolyn	Hydref 2006
	Dylan Jones	Unigolyn	Hydref 2010
	Owain Gwyn Morris	Unigolyn	Hydref 2011
	Natalie Downes	Unigolyn	Hydref 2011
	Emrys Wynne	Unigolyn	Hydref 2012
	Alwyn Jones Parry	Unigolyn	Hydref 2012

Mae gan Fenter Iaith Sir Ddinbych swyddogion cyflogedig a apwyntiwyd i gyflawni nodau ac amcanion y Fenter. Fe'u lleolir yn Adeilad Diemwnt, 6 Heigad, Dinbych. Fe ariennir y swyddi gan Llywodraeth cymru (Uned y Gymraeg) a Chyngor Sir Ddinbych

Staff y Fenter 2012-2013

Prif Swyddog – Gill Stephen

Mae Gill wedi bod yn Brif Swyddog ers Mai 2010 ac yn gweithio 37 awr yr wythnos. Ariennir y swydd o gyllid craidd y Fenter.

Swyddog Busnes - Iorwen Jones

Mae Iorwen wedi gweithio i Fenter Iaith Sir Ddinbych ers Ebrill 2004, yn gyntaf fel Swyddog Cyllid / Gweinyddol ac ers Ebrill 2010 fel Swyddog Busnes. Mae Iorwen yn gweithio 30 awr yr wythnos. Ariennir y swydd o gyllid craidd y Fenter.

Swyddog Datblygu - Cymunedol - Gerallt Lyall

Wedi cyfnod o weithio ar gytundeb dwy flynedd ar prosiect Treftadaeth a ariannwyd gan y Loteri Genedlaethol, mae Gerallt wedi gweithio fel Swyddog Datblygu Cymunedol ers Hydref 2009. Mae Gerallt yn gweithio 37 awr yr wythnos ac fe ariennir y swydd o gyllid craidd y Fenter.

Glain Haf Roberts – Swyddog Maes / Datblygu

Penodwyd Glain ar gytundeb blwyddyn yng Ngorfennaf 2012. Mae cyfraniad tuag at gostau y swydd yn dod gan Gyngor Sir Ddinbych, yn benodol tuag at elfen o'i gwaith yn ymwneud â'u gwasanaethau ieuenctid. Mae'r swydd yn 37 awr yr wythnos.

Swyddogion gweinyddol dros Dro

Penodwyd Lowri Edwards, Meira Price a Gwydion Ifan yn swyddogion dros dro am 6 mis o Awst 2012 hyd at ddiwedd Chwefror 2013. Cyflogwyd y tri swyddog drwy cynllun Twf Swyddi

Disgrifiad o'r ardal a wasanaethir gan Fenter Iaith Sir Ddinbych

Mae 93,734 o bobl yn byw yn Sir Ddinbych ac mae 24.6% o'r rheini yn siarad Cymraeg yn ôl Cyfrifiad 2011.

Ar hyd yr arfordir a ffin ddwyreiniol y sir ceir cymunedau megis Prestatyn, Y Rhyl, a Llanbedr D.C. ble mae canran y boblogaeth a aned yng Nghymru cyn ised neu yn is na 50%. Mae'r patrwm o newid demograffig a achosodd hyn (ac sy'n dal i ddigwydd) wedi cael effaith sylweddol ar ganrannau siaradwyr Cymraeg y Glannau sydd yn is, ar gyfartaledd na 20% erbyn hyn.

Yn ardal Llangollen gwelir yn ôl cyfrifiad 2001 mai isel iawn yw canran y siaradwyr Cymraeg, er bod y pentrefi gwledig cyfagos megis Bryneglwys a Llandegla a chanrannau uchel o siaradwyr Cymraeg. I'r De o'r A55 ceir cymunedau gwledig gyda chanran y boblogaeth a aned yng Nghymru gryn dipyn yn uwch a chanran uwch o lawer yn siaradwyr Cymraeg. Mae hyn yn wir am yr ardal wledig sy'n ymestyn o'r A525 i lawr i Ddyffryn Clwyd draw at ffiniau Gorllewin Sir Conwy, er bod hyn erbyn hyn yn dechrau newid. Roedd canran siaradwyr Cymraeg yr ardal hon yn ôl cyfrifiad 1991 rhwng 60% a 80%, ond erbyn cyfrifiad 2001 mae'r ffigwr yn fwy tebygol o fod rhwng 40% a 60%.

Nodau ac Amcanion Menter Iaith Sir Ddinbych

Amcan yr elusen yn ôl y Memorandwm ac Erthyglau Cymdeithasiad yw:
'Hyrwyddo addysg trigolion Sir Ddinbych o ran defnyddio'r iaith Gymraeg'

Gwneir hyn drwy:

1. Normaleiddio'r defnydd o'r Gymraeg ymysg poblogaeth y Sir ym mhob agwedd o fywyd.
2. Sicrhau bod cyfleoedd ac anogaeth ar gael i fewnfudwyr ddysgu'r Gymraeg ac i drigolion cynhenid ddatblygu eu gwybodaeth a defnydd o'r iaith.
3. Sicrhau bod yr holl ystod o weithgarwch cymdeithasol, economaidd, diwylliannol, addysgiadol sy'n digwydd o fewn y sir yn datblygu i fod yn gwbl ddwyieithog.
4. Mae'r uchod yn nodau hir dymor ac ni ellir eu cyflawni dros nos. Maent fodd bynnag yn gosod ein hagenda yn gwbl ddiawms ac mae'n amcanion tymor canolig yn deillio'n naturiol ohonynt.

Amcanion

Prif amcan y Fenter yw hyrwyddo defnydd o'r Gymraeg ymhlith pobl sy'n preswyllo o fewn ffiniau Sir Ddinbych a'r ardaloedd cyfagos yn unol â chyfarwyddiadau'r Pwyllgor Rheoli trwy gyflawni'r canlynol:

- i) Meithrin agweddau cadarnhaol tuag at yr iaith yn y sector breifat, ac anelu at wneud y Gymraeg yn ased economaidd
- ii) Cynorthwyo'r sector wirfoddol i gynnig gwasanaeth dwyieithog
- iii) Annog y di-Gymraeg i fabwysiadu agweddau cadarnhaol tuag at yr iaith e.e. cymhathu mewnfudwyr a chynorthwyo'r dysgwyr i ddod yn rhugl ac i ddod yn rhan o'r gymdeithas Gymraeg.
- iv) Annog a chynorthwyo i drefnu a chynnal digwyddiadau newydd
 - a. Pontio rhwng ysgol a chymdeithas
 - b. Ategu at waith y ddarpariaeth Gymraeg i oedolion
 - c. Cyfoethogi a bywiocáu bywyd Gymraeg yn gyffredinol
- v) Cefnogi gweithgareddau gwirfoddol sy'n bodoli eisoes trwy gyfrwng y Gymraeg
- vi) Trefnu gweithgareddau ar gyfer ieuenctid i'w hannog i ddefnyddio'r Gymraeg.
- vii) Hyrwyddo Trosglwyddiad Iaith o fewn teuluoedd
- viii) Cyflwyno datganiadau yn rheolaidd i'r cyfryngau ynglŷn â'n cynlluniau/prosiectau.
- ix) Cydweithio â Mentrau eraill i farchnata a rhannu arfer da.

Blas ar weithgareddau/prosiectau'r Fenter Ebrill 2012 - Mawrth 2013

Yn unol ag amodau ein grant craidd canolbwyntiwyd ar dri phrif faes sef:

- 1. Plant a Phobl Ifanc**
- 2. Teuluoedd**
- 3. Y Gymuned**

O fewn y penawdau hynny roeddem yn gweithio tuag at:

- Mwy o blant a phobl ifanc yn defnyddio'r Gymraeg yn naturiol a hyderus tu allan i oriau ysgol.
- Rhagor o blant yn cael eu magu'n ddwyieithog. Naill ai drwy fwy o rieni Gymraeg eu hiaith yn trosglwyddo'r iaith neu rieni di-Gymraeg yn dewis addysg Gymraeg
- Codi'r lefel o ymwybyddiaeth am y Gymraeg a'r diwylliant Gymraeg/Cymreig a chynyddu'r nifer o gyfleodd i ddefnyddio'r Gymraeg yn y gymuned

Bu staff yn weithgar iawn dros gyfnod yr adroddiad hwn. Isod mae detholiad o'r mathau o waith roedd y Fenter yn ei wneud gyda'r gymuned yn ystod y flwyddyn. Blas yn unig sy yma. Ceir darlun mwy manwl a'r cyfle i weld lluniau o'r gweithgareddau ar ein gwefan ble mae holl ôl rhifau o'n Newyddlen hefyd i'w gweld.

Taith Ysgolion

Yn ystod wythnos gyntaf o Dachwedd 2012, cynhaliwyd nifer o weithdai ar daith ysgolion o amgylch y sir er mwyn dathlu a chodi ymwybyddiaeth o Wythnos Ieuenctid Cymru. Ymwelwyd ag Ysgol Uwchradd y Rhyl, Ysgol Uwchradd Glan Clwyd, Ysgol Brynhyfryd, Ysgol Santes Ffraid, Ysgol Uwchradd Dinbych ag Ysgol Uwchradd Prestatyn. Cynlluniwyd y daith ar y cyd â Gwasanaethau Ieuenctid y Sir a'r Urdd. Roedd y gweithdy yn gyfle i bobl ifanc leisio eu barn ar wahanol faterion gan gynnwys pa ddigwyddiadau cymdeithasol oeddent yn mwynhau er mwyn i ni gael cynllunio'n well ar eu cyfer yn y dyfodol. Dosbarthwyd gwybodaeth hefyd ynglŷn â'r cyfleoedd sydd ar gael i bobl ifanc gymdeithasu yn y Gymraeg a sut i gysylltu â gweithwyr maes y Fenter a'r Urdd.

Gweithdy Cerddoriaeth Ysgol y Llys

Cynhaliwyd diwrnod gwych yn Ysgol y Llys, Prestatyn fis Gorffennaf wrth i fand proffesiynol Stonehouse ymweld â'r ysgol a dysgu'r disgyblion sut i chwarae amryw o offerynnau. Roedd y plant wrth eu boddau yn cael cyfle i chwarae'r drymiau, gitâr, gitâr fas ac unrhyw beth arall a oedd wrth law fel tambwrîn, seiloffon a recorders i greu digon o sŵn! Yn y bore rhoddwyd stamp Ysgol y Llys ar un o'r darnau cerddoriaeth ffilm enwocaf, sef James Bond, tra yn y prynhawn cynhyrchwyd eu fersiwn unigryw o'r alaw draddodiadol Ar Lan y Môr.

Recordiwyd y caneuon ar CD ac roedd yr ysgol yn cael copi i'w gadw. Roedd y gweithdy yn rhan o brosiect a noddwyd gan N-Power. Roedd y gweithdy yn ffordd wych o gynyddu diddordeb y plant mewn cerddoriaeth a chodi eu hymwybyddiaeth o'r sin cerddoriaeth Gymraeg a gwasanaethau Radio Cymru.

Bws Ieuenctid Cyngor Sir Ddinbych

Mae swyddogion Menter Iaith Sir Ddinbych bellach yn gweithio ar Fws Ieuenctid Gwasanaethau Ieuenctid y Cyngor Sir. Bws sydd yn mynd o amgylch pentrefi yn ardaloedd gwledig y sir yw hwn ac mae ganddo nifer o gyfleusterau gwerth chweil gan gynnwys Play Station 3, Nintendo Wii a 3 cyfrifiadur â chyswllt â'r We.

Mae presenoldeb swyddogion y Fenter yn sicrhau bod treftadaeth a diwylliant yn rhan hanfodol o'r prosiectau i gyd yn ogystal â sicrhau bod y bobl ifanc yn cael siarad eu dewis iaith. Cynhaliwyd rhaglen o weithgareddau wythnosol, fel rhan o Gwrs Agored Cymru – Cymru a Diwylliant Cymru yn yr Hydref 2012

Pwyllgor Ardal y Glannau

Ers sefydlu Pwyllgor 'Gyda'n Gilydd ar y Glannau' rhoddwyd cefnogaeth i'r pwyllgor gan Swyddog Datblygu Cymunedol y Fenter, ac fe sefydlwyd grŵp Facebook ar ei gyfer.

Grŵp Strategol Addysg Gymraeg mewn Addysg

Mae'r Fenter hefyd yn aelod sefydlog o'r Pwyllgor Grŵp Strategol Cymraeg mewn Addysg yn Sir Ddinbych gan fynychu cyfarfodydd yn rheolaidd. Mae'r Pwyllgor hwn yn golygu cyfle i gyfarfod a thrafod gyda phob pennaeth ysgol y sir yn ogystal â phenaethiaid nifer o adrannau allweddol i'n gwaith. Trwy'r Pwyllgor hwn rydym hefyd yn gweithio gyda Fforwm Pobl Ifanc yr Ysgolion Uwchradd - 'Llais y Dysgwyr'.

Dydd Gŵyl Dewi

Am y tro cyntaf, estynnodd ein 'Cystadleuaeth Addurno Ffenestri' i gynnwys siopau a busnesau 3 o drefi Sir Ddinbych fis Mawrth 2013. Yn Ninbych, Y Rhyl a Rhuthun gwelwyd llu o faneri, balw̄ns, dreigiau, peli rygbi a chennin Pedr er mwyn denu llygaid y beirniaid - sef meiri'r trefi. Bwriad y diwrnod oedd harddu'r trefi a dathlu Cymreictod ar ddiwrnod ein nawddsant a hefyd i gychwyn y broses o godi ymwybyddiaeth o werth ein hunaniaeth a iaith fel pwynt gwerthu unigryw gan ychwanegu at apêl y busnesau yn ystod y cyfnod yn arwain at Eisteddfod Sir Ddinbych.

Stomp Farddol

Cynhaliwyd Stomp Farddol yng Nghlwb Golff Dinbych fel rhan o ddatliadau Gŵyl Ganol Haf Dinbych wedi'i threfnu ar y cyd rhwng Menter Iaith Sir Ddinbych, Llenyddiaeth Cymru a phwyllgorau Apêl Eisteddfod Genedlaethol Dinbych a Henllan. Y cerddor, canwr a chyfansoddwr adnabyddus Ynyr Llwyd oedd yn perfformio i agor a chloi'r noson ac Arwel 'Pod' Roberts oedd y Stompfeistr

Sioe Dinbych a Fflint

Cynhaliwyd stondin yn Sioe Dinbych a Fflint ar y cyd hefo Twf. Roedd bwrlwm mawr yn y babell gyda sesiynau dawnsio a chanu gyda'r cymeriad S4C 'Heini'. Siaradwyd â 40 o reini am waith y Fenter, manteision economaidd y Gymraeg, adnoddau sy'n ar gael i helpu plant (S4C a llyfrau) ac am wersi Cymraeg i Oedolion. Dosbarthwyd 34 o lyfrynnau'r llywodraeth "Cymraeg Ffordd o Fyw

Ffilmiau'r Ffin

Cynhaliwyd 6 o weithdai creu ffilmiau i bobl ifanc yn yr Hydref 2012. Roedd pob gweithdy yn rhoi'r cyfle i tua 10 o bobl ifanc i greu ffilm a cherdd ac fe gynhaliwyd rhain yn Ysgol Dinas Bran, Ysgol Glan Clwyd, Ysgol Brynhyfryd. Deilliannau y prosiect - 66% o'r bobl ifanc wedi nodi bod y prosiect wedi cynyddu eu hyder i ddefnyddio'r Gymraeg
8 Unigolyn wedi nodi bod y prosiect wedi eu hysbrydoli i gael gyrfa yn yr cyfryngau Cymraeg.

Taith Trên y Rhyl

Trefnwyd taith i deuluoedd ar drên bach Marine Lake, mewn partneriaeth gyda TWF a Mudiad Meithrin. Siaradon ni â 33 o rieni sef tua 1/3 o'r rhai a mynychwyd.

Gwerthwyd 275 o docynnau 102 o'r rhain yn rhieni a'r gweddill yn blant neu'n fabis. Cynhaliwyd Stondin ar yr orsaf ar ddiwrnod y Daith Trên a dosbarthwyd 204 o becynnau gwybodaeth i rieni ar ôl sgwrsio â nhw. Roedd y pecynnau gwybodaeth yn cynnwys- Poster S4C, Pamffled Mudiad Meithrin, Siart Tyfu manteision Dwyieithrwydd, Llyfr Ffordd o Fyw, Cylchgrawn TWF, Llyfr Lliwio Sam Tan y Fenter. Yn ogystal llenwyd y 33 o'r rhieni siaradon ni â nhw holiadur ar ôl sgwrs â staff y Fenter.

Eisteddfod Genedlaethol

Mynychodd staff y Fenter Gŵyl Cyhoeddi Eisteddfod Genedlaethol Sir Ddinbych a'r Cyffiniau ym Mehefin 2012, gan gydweithio gyda Chyngor sir Ddinbych ar gystadleuaeth addurno ffenestri siopau tref Dinbych. Cafwyd cyfnod prysur dros y Gaeaf 2012/13 yn cydweithio gyda'r cyngor ar ddarparu

gweithdai i fusnesau, ac yn darparu nwyddau, gwasanaeth cyfieithu a chyngor i fusnesau wrth iddynt baratoi ar gyfer yr Eisteddfod.

Taith Nadolig i blant ifanc

Aeth Menter Iaith Sir Ddinbych ar daith Nadolig o gwmpas meithrinfeydd a llyfrgelloedd i hyrwyddo manteision dwyieithrwydd a dathlu twf a llwyddiant addysg gyfrwng Gymraeg yn ddiweddar. Daeth â'r daith, oedd yn para wythnos, plant a rhieni at ei gilydd i ymuno mewn sesiwn Stori a Chân yng nghwmni'r storiwraig Fiona Collins. Roedd y cymeriad poblogaidd S4C, Peppa Pinc, hefyd ar y daith er mwyn hyrwyddo rhaglenni poblogaidd CYW ar S4C! Cynhaliwyd y sesiynau yn Llyfrgelloedd Dinbych, Rhuthun a Llangollen. Roedd y daith yn symud ymlaen wedyn i siroedd y Fflint a Maelor am sbel gan ddod yn ôl i Sir Ddinbych ar gyfer sesiwn stori a chân yng Nghaffi'r Glass Onion yn y bore a'r Bwthyn Bach yn y pawns. Hefyd trwy gydol y dydd roedd stondin gwybodaeth y Fenter yn y Neuadd y Dref fel rhan o fwrlwm y Farchnad Nadolig.

Cyfathrebu â'r Cyhoedd

Rydym yn parhau i gynhyrchu Newyddlen chwarterol ddwyieithog mewn lliw er mwyn codi ymwybyddiaeth y gymuned am waith y Fenter, y Gymraeg, digwyddiadau cymdeithasol, technoleg newydd Cymraeg a'r gwasanaethau Cymraeg sy ar gael iddyn nhw. Rydym yn cyhoeddi dros 5,000 o gopiâu (caled ac electronig) pob chwarter. Rydym hefyd yn parhau i gydweithio'n agos gyda Phapurau Bro'r ardal gan gyfrannu'n fisol a chyfrannu'n wythnosol i'r Denbighshire Free Press i sicrhau parhad y dudalen Gymraeg. Mae'r Fenter hefyd wedi symud gyda'r oes i gynyddu'r defnydd o rwydweithiau cymdeithasol eraill. Rydym yn gwneud defnydd cyson o'n tudalen Gweplyfr (Facebook) a bellach mae modd dilyn Menter Iaith Dinbych ar y rhwydwaith cymdeithasol Trydar (Twitter) sydd yn cynnig gwasanaeth rhwydweithio a meicro-flogio.

Adroddiad Siopwr Cudd

Cynhaliwyd arolwg o wasanaethau trwy gyfrwng y Gymraeg ar ran y Cyngor Sir. Pwrpas yr adroddiad yw eu cynorthwyo gyda'r Adroddiad Monitro Blyneddol yn unol â gofynion eu Cynllun Iaith Gymraeg.

Cynlluniau Iaith Llywodraeth Cymru – ardaloedd Rhuthun a Chorwen

Parhau mae'r cydweithio da rhwng swyddogion Cynllun Ardal Rhuthun a Chorwen Bwrdd yr Iaith Gymraeg a ninnau. Rydym yn cyfarfod yn gyson i rannu syniadau ac arfer da yn ogystal â chydweithio yn yr ardaloedd penodedig pan ddaw'r cyfle. Gweler adroddiadau Cynlluniau Gweithredu Rhuthun a Chorwen isod. Gweler adroddiadau isod.

Ruth Williams

Prif Swyddog (penodwyd Medi 2013)

Medi 2013

Adroddiadau blynyddol gan swyddogion Cynllun Gweithredu Iaith Llywodraeth Cymru i ardaloedd Rhuthun a Chorwen

Ardal Rhuthun 2012/13

Bu i'r gwaith ganolbwyntio ar y meysydd arferol eto eleni sef; plant, pobl ifanc, teuluoedd a chymunedau Cymraeg.

Trefnwyd i Eurig Salisbury Bardd Plant Cymru ymweld ag Ysgol Llanfair Dyffryn Clwyd. Cafwyd sesiwn fuddiol iawn gyda'r disgyblion yn ymateb yn fyrlymus.

Bu i'r swyddog gefnogi disgyblion Bagloriaeth Ysgol Brynhyfryd i gynnal gweithgaredd i ddisgyblion Blwyddyn 6 Ysgolion Stryd y Rhos a Borthyn trwy gyfrwng y Gymraeg. Roedd hwn yn gyfle i ddisgyblion Cymraeg ail iaith ymarfer eu Cymraeg ac yn her i'r disgyblion Chweched Dosbarth weithredu er budd y Gymraeg yn yr ysgol.

Yn ystod y gwanwyn cynhaliwyd gweithdai Chwaraeon Buarth yn Ysgolion Pentrecelyn, Llanfair DC, Clocaenog a Phen-Barras. Er mwyn hwyluso'r gwaith defnyddiwyd y pecyn 'Chwarae dy Gêm' gan Mair Tomos Ifans wedi ei gyhoeddi gan gwmni Atebol. Bu i Steffan Parry gynnal gweithdai llwyddiannus iawn yn y pedair ysgol. Er mwyn ceisio gwerthuso'r sesiynau paratowyd holiadur er mwyn darganfod arferion ieithyddol disgyblion Ysgol Pen Barras. Holwyd y disgyblion ynglŷn a'u defnydd iaith ar fuarth yr ysgol gyda'u cyd ddisgyblion; a gwelwyd cynnydd yn y defnydd yn dilyn y sesiwn chwaraeon buarth. Derbyniodd yr ysgolion becyn 'Chwarae dy Gêm' yn rhodd gan y Cynllun er mwyn iddynt barhau gyda'r gwaith.

Cwblhawyd Rhestr Wirio gyda chlybiau Tennis a Hoci Merched Rhuthun er mwyn darganfod defnydd o'r Gymraeg o fewn y Clybiau. Yn dilyn y canfyddiadau cynigiwyd cymorth iddynt gydag agweddau o'r Gymraeg o fewn y clybiau.

Nan V Edwards
Swyddog Cynllun Gweithredu Iaith Rhuthun

Ardal Edeyrnion a Phenllyn 2012/13

Dyma grynodeb o rai o'r gweithgareddau a gyflwynwyd yn ardal Edeyrnion ar gyfer y flwyddyn 2012 - 2013. Rhennir amser y swyddog yn gyfartal rhwng Sir Ddinbych a Gwynedd.

Baneri Arddangos Owain Glyndŵr

Ffurfiwyd pwyllgor i greu pedwar baner arddangos yn addas i'w defnyddio yn y gymuned. Bu'r Swyddog CGI yn gyfrifol am ddod o hyd i wyth aelod o'r gymuned leol i weithredu'r dasg. Daeth swyddog Prosiect Menter Iaith i'r ddau gyfarfod dechreuol i osod briff y prosiect a manylion yr ariannu a chyswllt y dylunydd. Cynlluniwyd y baneri ar thema Owain Glyndŵr a'i berthynas ag Edeyrnion. Bydd y baneri yn adnodd ar gyfer y grwpiau lleol i'w defnyddio

Picnic yn y Parc

Un o ddigwyddiadau dathliadau Dydd Glyndŵr oedd 'Picnic yn y Parc' cydlynwyd gweithgaredd i'r teulu gyda phwyllgor Gŵyl Glyndŵr, Pwyllgor apêl leol, a'r Urdd. Cynhaliwyd ef yn y pafiliwn chwaraeon lleol. Cafwyd arddangosfa drymio a sesiwn stori a chan gyda Siân Becca. Gwisgodd criw Dug Caeredin fel cymeriadau S4C. Newidiwyd thema'r neges o fod yn nhrosoglwyddiad iaith i ddefnyddio gwasanaethau Cymraeg a chryfhau'r neges o fanteision y Gymraeg.

Chwaraeon Buarth

Cafwyd sesiwn chwaraeon buarth yn ysgol Edeyrnion a Betws Gwerfyl Goch. Roedd y gemau yn rhan o becyn chwaraeon buarth oedd ar gael i athrawon wedyn pe dymunwyd. Roedd yr hyfforddwraig wedi creu rhestr o gemau priodol i blant iaith gyntaf. Cafodd yr athrawon gyfle i wyllo'r cyflwyniadau. Adroddodd pob ysgol eu bod yn gweld y pecyn yn werthfawr, ac yn dymuno cael mwy o weithgareddau fel hyn.

Cydweithio gyda sefydliadau i gynyddu defnydd o'r Gymraeg

Arddangosfa Hanes y Rheilffordd

Cydweithiwyd gyda grŵp twristiaeth, Can Corwen drwy roi cymorth ac arweiniad ar gyfieithu.

Clwb pêl droed - cyfarfuwyd gyda phwyllgor llawn clwb Pêl droed Corwen i ail wneud y rhestr wirio. O ganlyniad sicrhawyd arwyddion/logo newydd Cymraeg.

Clwb Rygbi - Cydweithiwyd gyda Chlwb Dreigiau Dyffryn Dyfrdwy i drefnu gweithgaredd Cymraeg i ieuencid

Cwmni addysg yn y gymuned

Scintilate Science - Cydweithiwyd gyda rhain i drefnu sioe am wyddoniaeth yn Gymraeg. Cyflwynwyd y sioe i glwb yr Urdd yn Edeyrnion.

Cyflwyniadau Ymwybyddiaeth iaith

Cyflwynwyd sesiynau ymwybyddiaeth iaith i Grŵp cerdded Gŵyl Glyndŵr, Grŵp Twristiaeth Corwen ac yng Nglan Llyn i Grŵp o chwedeg o ieuencid blwyddyn saith ac wyth, cyn cyflwyno Gig Cymraeg iddynt ym Mhlas Coch y Bala.

Sian LI Parry

Swyddog Cynllun Gweithredu iaith Edeyrnion a Phenllyn

Hoffai Menter Iaith Sir Ddinbych ddiolch i'w holl noddwyr am eu cymorth yn ystod 2012/13

*Asiantaeth Datblygu Gwledig
Rural Development Agency*

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

ADRODDIAD BLYNYDDOL Y CYFARWYDDWYR / YMDDIRIEDOLWYR AM
Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2013

CYFEIRNOD A MANYLION GWEINYDDOL.

Enw'r Elusen gofrestredig Menter Iaith Sir Ddinbych

Rhif Cofrestru'r Elusen: 1120223

Rhif Cofrestredig y Cwmni 6204415

Swyddfa gofrestredig Adeilad Deiamwnt
6 Heigad
DINBYCH
Sir Ddinbych
LL16 3LE

Ymddiriedolwyr

Yr ymddiriedolwyr a fu'n gwasanaethu'r elusen yn ystod y cyfnod 1 Ebrill 2012 hyd at 31 Mawrth 2013 oedd:

Cadeirydd Nerys Wyn Davies
Is-gadeirydd John Glyn Jones
Trysorydd Arwyn Lloyd Jones (wedi ymddeol 02/10/2012)
 Richard Stanley Lyall (wedi penodi fel trysorydd 02/10/2012)

Cyfarwyddwyr eraill Caryl Vaughan
 Morfudd Margaret Jones
 Dylan Gwyn Luke Jones
 Natalie Ann Downes
 Owain Gwyn Morris
 Arwel Roberts
 Alwyn Jones Parry (wedi penodi 13/12/2012)
 Emrys Wynne (wedi penodi 13/12/2012)

Ysgrifennydd Caryl Vaughan

Bancwyr HSBC
 17 Stryd y Dyffryn
 DINBYCH
 Sir Ddinbych
 LL16 3AG

Cyfrifwyr Hill & Roberts
 Cyfrifwyr Siartredig
 1 Tan y Castell
 RHUTHUN
 Sir Ddinbych
 LL15 1DQ

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

ADRODDIAD BLYNYDDOL Y CYFARWYDDWYR / YMDDIRIEDOLWYR AM
Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2013

STRWYTHUR A RHEOLAETH

Mae Menter Iaith Sir Ddinbych yn elusen gofrestredig, rhif 1120223, wedi ei sefydlu fel cwmni cyfyngedig, rhif 6204415. Mae cyfansoddiad y cwmni yn uno cyfansoddiad elusennol a chwmnïau cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol. Cofrestrwyd Menter Iaith Sir Ddinbych fel elusen gofrestredig, ac fel cwmni cyfyngedig, ar 5 Ebrill 2007.

Mae Menter Iaith Sir Ddinbych (yr "Elusen") yn cael ei gweinyddu a'i rheoli yn ôl y memorandwm ac erthyglau cymdeithasol y cwmni, a gan aelodau bwrdd y cyfarwyddwyr.

Mae aelodaeth yr Elusen yn agored i unigolion dros 18 oed ac unrhyw gymdeithas, gorfforedig neu anghorfforedig, sydd yn cytuno ag amcanion a gwaith yr Elusen, heb wahaniaethu rhwng pobl o safbwynt eu cyfoeth, gwleidyddiaeth, hil, crefydd, rhyw neu anabledd. Bydd unrhyw benderfyniad i dderbyn cais am aelodaeth yn amodol ar i'r ymgeisydd dalu'r tanysgrifiad yn llawn. Bydd i bob aelod-fudiad benodi unigolyn i'w gynrychioli ac i bleidleisio.

Gall Bwrdd y Cyfarwyddwyr yn unfrydol ac am reswm da, roi terfyn ar aelodaeth unrhyw unigolyn neu aelod-fudiad: cyhyd a bo gan yr unigolyn dan sylw neu gynrychiolydd penodedig yr aelod-fudiad dan sylw'r hawl i wrandawriad gan y Bwrdd y Cyfarwyddwyr, yng nghwmni ffrind, cyn y gwneir penderfyniad terfynol.

BWRDD Y CYFARWYDDWYR

Rheolir busnes yr Elusen gan Fwrdd y Cyfarwyddwyr a fydd yn atebol i'r aelodau. Ni fydd gan unrhyw berson hawl i weithredu fel Cyfarwyddwr, boed hynny am, y tro cyntaf neu dro dilynol, hyd nes y bydd wedi llofnodi datganiad derbyn parodrwyd i weithredu er budd yr Elusen yn llyfr cofnodion Bwrdd y Cyfarwyddwyr.

Bydd Bwrdd y Cyfarwyddwyr yn cynnwys dim llai na 5 o gyfarwyddwyr a dim mwy na 10 o gyfarwyddwyr.

a). Newidwyd erthyglau y cwmni mewn Cyfarfod Blynyddol 3ydd o Hydref 2012 i nodi bydd Bwrdd y cyfarwyddwyr yn cynnwys dim llai na 5 o gyfarwyddwyr a dim mwy na 12 o gyfarwyddwyr.

Gall y Cyfarwyddwyr ar unrhyw adeg gyfethol unrhyw berson i Fwrdd y Cyfarwyddwyr cyn belled na fydd mwy nag un rhan o dair o Fwrdd y Cyfarwyddwyr yn gyfetholedig a chyn belled na ragorir ar yr uchafswm a benodir yn erthygl 39, ac na wneir rhagor na thri chyfetholiad o'r fath rhwng un Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol a'r nesaf. Rhaid i bob person a gyfetholir fel hyn ymddiswyddo yn y Cyfarfod Blynyddol yn dilyn eu cyfetholiad, ond byddent yn gymwys i'w hailbenodi wedi hynny.

Ceir talu holl gostau teithio, gwesty a threuliau eraill rhesymol cyfarwyddwyr mewn perthynas â'u presenoldeb mewn cyfarfod Cyfarwyddwyr, pwyllgorau neu gyfarfod cyffredinol neu mewn perthynas â chyflawni eu dyletswyddau, ond fel arall ni fyddant yn derbyn tal.

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

ADRODDIAD BLYNYDDOL Y CYFARWYDDWYR / YMDDIRIEDOLWYR AM
Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2013

NODAU AC AMCANION YR ELUSEN

Prif nodau tymor hir y fenter fel y'u hamlinellir yn y cyfansoddiad yw:

1. Normaleiddio'r defnydd o'r Gymraeg yn nhrwch poblogaeth y sir ym mhob agwedd o fywyd.
2. Sicrhau bod cyfleoedd ac anogaeth ar gael i fewnfudwyr ddysgu'r Gymraeg ac i drigolion cynhenid ddatblygu eu gwybodaeth a defnydd o'r iaith.
3. Sicrhau bod yr holl ystod o weithgarwch cymdeithasol, economaidd, diwylliannol ac addysgiadol sy'n digwydd o fewn y sir yn datblygu i fod yn drwyadl ddwyieithog.

DARPARU BUDD I'R CYHOEDD

Wrth gynllunio ein gwaith am y flwyddyn, mae aelodau'r pwyllgor sy'n gyfarwyddwyr/ymddiriedolwyr wedi ystyried canllawiau'r Comisiwn Elusennau a'r budd i'r cyhoedd. Yn benodol, ceisiwn gynorthwyo a chefnogi'r gymuned yn ei chyfanrwydd o ran hyrwyddo a hwyluso defnyddio'r Gymraeg gan bob oedran. Rydym yn gweithio ar draws y sir gyfan a darparwn gyfleoedd am ddim i bobl wella proffil y Gymraeg a dwyieithrwydd, drwy ddarparu cyngor, cymorth, prosiectau a gweithgareddau penodol. Ein corff ni yw'r unig un â'r briff penodol i normaleiddio'r Gymraeg/dwyieithrwydd mewn bywyd teuluol a bywyd cyhoeddus ar draws sbectrwm oedran y sir. Gweithiwn ar y cyd gyda phartneriaid allweddol megis yr Urdd a Mudiad Meithrin a darparwyr statudol megis ysgolion a'r Cyngor Sir drwy fonitro eu Cynllun Iaith Gymraeg o bersbectif y defnyddwyr. Rydym yn gweithio gyda chyrrff eraill sy'n ymwneud â darparu gwersi Cymraeg i oedolion hefyd gan gynorthwyo i ymestyn y cyfleoedd i gymryd rhan mewn gweithgareddau allgyrsiol. Mae ein deunyddiau cynnig cyngor a marchnata ar gael bob amser, ac mae'r Cyfarwyddwyr/Ymddiriedolwyr yn cytuno ar dargedau ar gyfer gwaith cymunedol yn flynyddol.

Mae'r prif weithgareddau yn ystod y flwyddyn yn cynnwys rhai i blant a phobl ifanc, mewn partneriaeth gyda grwpiau lleol eraill. Defnyddir yr holl incwm a dderbynnir i wella'r gwasanaethau a ddarperir i'r cyhoedd, p'un ai ar y ffôn, drwy gyfrwng e-bost neu wyneb yn wyneb. Ceisiwn sicrhau presenoldeb yn y rhan fwyaf o ddigwyddiadau lleol megis Sioe y Sir ac ati, gan dargedu'r cyhoedd drwy gynnig cyngor am ddim a gweithgareddau ar ffurf gweithdy, megis sesiwn adrodd storïau i blant ac ati.

CAMPAU A GYFLAWNWD

Am ddarlun mwy manwl o weithgareddau'r flwyddyn sy'n cyflawni nodau ac amcanion yr elusen ac yn rhoi budd i'r cyhoedd gweler adroddiad blynyddol yr elusen ar dudalennau 6 hyd at 12.

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

**ADRODDIAD BLYNYDDOL Y CYFARWYDDWYR / YMDDIRIEDOLWYR AM
Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2013**

ADOLYGIAD ARIANNOL

Perfformiad Ariannol yr Elusen

Mae cyfanswm yr adnoddau a dderbyniwyd am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2013 wedi tyfu o £122,789 i £161,038, sef cynnydd o £38,249 (31.1%) ar y flwyddyn flaenorol. Mae'r gyfradd llog yn parhau i fod yn isel iawn a derbyniwyd £15 o incwm buddsoddiad yn unig am y flwyddyn (2012 - £18). Mae cyfanswm yr adnoddau a dreuliwyd am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2013 wedi tyfu o £116,452 i £148,102, sef cynnydd o £31,650 (27.2%) ar y flwyddyn flaenorol. Cafwyd gwarged felly o £12,936 am y flwyddyn i gymharu â gwarged o £6,337 am y flwyddyn flaenorol.

Polisi Cronfeydd

Mae'n rhan o bolisi'r Elusen i gadw cronfeydd anghyfyngedig sef y cronfeydd rhyddion, ar lefel sy'n hafal i tua 3 mis o dreuliau anghyfyngedig. Rhydd hyn gronfa ddigonol i dalu costau rheoli, gweinyddu a chynnal yr Elusen. Bu i'r cronfeydd anghyfyngedig gael eu cynnal ar y lefel yma am gydol y flwyddyn.

Polisi Buddsoddiad

Yr amcan buddsoddiad yw diogelu'r buddsoddiadau cyfredol yn erbyn chwyddiant ac i gael incwm rhesymol yn ôl. Mae perfformiad y buddsoddiadau yn cael eu hadolygu ar sail gyson trwy eu cymharu gyda mainc fesuriad addas.

Rheolaeth Risg

Gwnaed arolwg gan y Cyfarwyddwyr ym meysydd busnes a gweithredu'r Elusen a gallant gadarnhau y byddai'r Elusen mewn sefyllfa i liniaru unrhyw risg.

Y mae'r adroddiad yma wedi'i baratoi o dan ddarpariaeth arbennig Rhan XV o Ddeddf y Cwmnïau 2006 yn berthnasol i gwmnïau bach ac wedi'i awdurdodi gan y bwrdd ar a llofnodwyd ar ran y bwrdd.

Llofnod

Enw llawn **Caryl Vaughan**

Safle **Ysgrifennydd**

Dyddiad

**ADRODDIAD YR AROLYGWYR ANNIBYNNOL I BWYLLGOR RHEOLI
MENTER IAITH SIR DDINBYCH**

Dyma fy adroddiad ar gyfrifon Menter Iaith Sir Ddinbych am y cyfnod o 1 Ebrill 2012 hyd at 31 Mawrth 2013 fel y gwelir ar dudalennau **13 hyd 27**.

Cyfrifoldebau'r Pwyllgor Rheoli a'r Arolygwyr

Mae Ymddiriedolwyr yr Elusen yn gyfrifol am baratoi'r cyfrifon. Mae Ymddiriedolwyr yr Elusen yn ystyried nad oes angen archwiliad o dan Adran 144(2) o Ddeddf Elusennau 2011 (y Ddeddf 2011) ac mai arolwg annibynnol sydd ei angen.

Fy nghyfrifoldeb i yw:

- arolygu'r cyfrifon (o dan adran 145 o'r Ddeddf 2011)
- dilyn cyfarwyddiadau a roddwyd yn y Cyfeiriadau Cyffredinol a ddatganwyd gan Gomisiynwyr Elusen (o dan adran 145(5)(b) o'r Ddeddf 2011); a
- datgan os oes unrhyw fater arbennig wedi dod i'm sylw.

Sail Datganiad yr Arolygwyr

Gwnaed yr arolwg yn ôl y Cyfarwyddiadau Cyffredinol roddir gan y Comisiynwyr Elusen. Mae'r arolwg yn cynnwys adolygu'r cofnodion ariannol sy'n cael eu cadw gan yr elusen a chysoni'r cofnodion hynny â'r cyfrifon a gyflwynir. Mae hefyd yn cynnwys ystyriaeth o unrhyw eitemau anarferol neu ddatguddiadau yn y cyfrifon a cheisio eglurhad oddi wrthy ch chi fel ymddiriedolwyr ynglŷn â'r materion hynny. Nid yw'r drefn a ddilynir yn rhoi'r holl dystiolaeth a fyddai ei angen i wneuthur archwiliad, ac mewn canlyniad, nid wyf yn bwriadu mynegi barn archwiliol ar yr hyn sy'n cael ei weld yn y cyfrifon.

Datganiad yr Arolygwr Annibynnol

Mewn canlyniad i'n arolwg, nid oes unrhyw fater sylweddol wedi dod i'm sylw:

- 1 a fyddai yn rhoi achos rhesymol i mi gredu nad yw'r gofynion
 - a) i gadw cofnodion cyfrifon yn ôl adran 386 o Ddeddf y Cwmnïau 2006; ac
 - b) i baratoi cyfrifon sy'n cyfateb â'r cofnodion cyfrifon ac yn ateb gofynion cyfrifon yn ôl adran 396 o Ddeddf y Cwmnïau 2006 wedi cael eu cyflawni, ac sydd
- 2 yn fy nhyb i, angen tynnu sylw atynt, er mwyn sicrhau dealltwriaeth gywir o'r cyfrifon.

Arwyddwyd

Dyddiad

**R A Roberts, BSc, FCA
Hill & Roberts Cyfrifwyr Siartredig
1 Tan y Castell
RHUTHUN
Sir Ddinbych
LL15 1DQ**

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

**DATGANIAD O WEITHGAREDDAU ARIANNOL AM Y
BLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2013**

Nodyn	2013 Cronfeydd Anghyfyngedig £	2013 Cronfeydd Cyfyngedig £	2013 Cyfanswm Cronfeydd £	2012 Cyfanswm Cronfeydd £
Adnoddau a dderbyniwyd				
Adnoddau a dderbyniwyd o gronfeydd a gynhyrchwyd				
Incwm gwirfoddol				
Grant Bwrdd yr Iaith	-	-	-	79,570
Grant Bwrdd yr Iaith - gyda'n gilydd	-	-	-	500
Grant Llywodraeth Cymru	79,570	-	79,570	-
Grant Cyngor Sir Ddinbych – siopa cudd	11,372	-	11,372	11,340
Grant Cyngor Sir Dinbych – bws leuenctid	14,464	-	14,464	16,666
Grant Cyngor Tref Dinbych	1,757	-	1,757	-
Grant Cyngor Tref Rhuthun	500	-	500	500
Grant Cyngor Tref Rhyl	200	-	200	-
Grant Arian i Bawb Cymru	2,943	-	2,943	-
Grant North Hoyle Offshore Wind Farm (RWE)	2,000	-	2,000	1,360
Grantiau eraill a rhoddion	-	-	-	1,695
Grantiau prosiect llai	503	-	503	630
Incwm arall	-	-	-	276
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	113,309	-	113,309	112,537
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Gweithgareddau i godi arian				
Prosiect – tocynnau a raffl	248	-	248	-
Nawdd – hysbysebu	285	-	285	-
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	533	-	533	-
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Incwm buddsoddiad				
	15	-	15	18
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Cyfanswm adnoddau a dderbyniwyd o gronfeydd a gynhyrchwyd	113,857	-	113,857	112,555
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Adnoddau a dderbyniwyd o weithgareddau elusennol				
Grant CGGC – Cronfa Swyddi'r Dyfodol	-	-	-	8,814
Grant CGGC – Gweithgareddau	-	-	-	1,420
Grant Amgueddfa Atgofion	-	33,400	33,400	-
Grant TWF Swyddi	13,781	-	13,781	-
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	13,781	33,400	47,181	10,234
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Cyfanswm adnoddau a dderbyniwyd	127,638	33,400	161,038	122,789
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

DATGANIAD O WEITHGAREDDAU ARIANNOL AM Y
BLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2013

	2013 Nodyn Cronfeydd Anghyfyngedig £	2013 Cronfeydd Cyfyngedig £	2013 Cyfanswm Cronfeydd £	2012 Cyfanswm Cronfeydd £
Adnoddau a dreuliwyd				
Costau cynhyrchu incwm gwirfoddol				
Aelodaeth	542	-	542	601
Cyflogau	79,748	-	79,748	70,389
Costau pensiwn staff	1,771	-	1,771	2,743
Hyfforddiant staff	170	-	170	424
Rhent	1,750	-	1,750	2,275
Yswiriant	-	-	-	-
Cynnal a chadw	-	-	-	-
Teithio a Lluniaeth	4,408	-	4,408	3,824
Teleffon	-	-	-	-
Cost rhannu swyddfa	3,802	-	3,802	3,104
Papur, inc, llungopïo a phost	1,633	-	1,633	957
Costau Cyfrifiadur	23	-	23	83
Costau Proffesiynol	433	-	433	-
Marchnata a hysbysebu	1,314	-	1,314	1,337
Costau banc	206	-	206	154
Dibrisiant	707	-	707	642
Colled ar waredu asedau	946	-	946	-
Prosiectau	4,487	-	4,487	2,470
	101,940	-	101,940	89,003
Gweithgareddau elusenol				
“Swyddog TWF”				
Prosiect	284	-	284	-
Cyflogau	16,547	-	16,547	-
Teithio a lluniaeth	402	-	402	-
	17,233	-	17,233	-
“Amgueddfa Atgofion”				
Prosiect	-	-	-	-
Cyflogau	-	5,099	5,099	-
Man Gostau	-	2	2	-
Costau Swyddfa	-	182	182	-
Ffioedd Proffesiynol	-	2,000	2,000	-
Hyfforddiant	-	1,013	1,013	-
Teithio a lluniaeth	-	411	411	-
Offer Swyddfa	-	1,962	1,962	-
	-	10,669	10,669	-

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

**DATGANIAD O WEITHGAREDDAU ARIANNOL AM Y
BLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2013**

Nodyn	2013 Cronfeydd Anghyfyngedig £	2013 Cronfeydd Cyfyngedig £	2013 Cyfanswm Cronfeydd £	2012 Cyfanswm Cronfeydd £
Gweithgareddau elusennol (parhad)				
“Cronfa Swyddi'r Dyfodol”				
Costau Swyddfa	-	-	-	400
Offer Swyddfa	-	-	-	488
Cyflogau	-	-	-	9,143
Teithio a lluniaeth	-	-	-	186
Prosiectau	-	1,095	1,095	1,173
Costau Arall	-	-	-	120
	-	1,095	1,095	11,510
Cyfanswm gweithgareddau elusennol	17,233	11,764	28,997	11,510
Costau Rheolaeth				
Aelodaeth	78	-	78	86
Cyflogau	9,142	-	9,142	9,146
Costau pensiwn staff	1,567	-	1,567	1,400
Rhent	250	-	250	325
Yswiriant	660	-	660	822
Cynnal a chadw	761	-	761	158
Teithio a lluniaeth	296	-	296	228
Cost rhannu swyddfa	543	-	543	444
Papur, inc, llungopïo a phost	233	-	233	137
Costau Cyfrifiadur	3	-	3	12
Mân gostau	1,189	-	1,189	682
Costau Profesiynol	62	-	62	-
Marchnata a hysbysebu	188	-	188	191
Costau Cyfrifo	1,918	-	1,918	1,764
Costau banc	30	-	30	22
Dibrisiant	100	-	100	92
Colled ar waredu asedau	135	-	135	-
	17,155	-	17,155	15,509
Adnoddau Eraill wedi eu Gwario				
Rhoddion a Noddi	10	-	10	430
	10	-	10	430

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestrdig

**DATGANIAD O WEITHGAREDDAU ARIANNOL AM Y
BLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2013**

	Nodyn	2013 Cronfeydd Anghyfyngedig £	2013 Cronfeydd Cyfyngedig £	2013 Cyfanswm Cronfeydd £	2012 Cyfanswm Cronfeydd £
Cyfanswm adnoddau a dreuliwyd		136,338	11,764	148,102	116,452
Adnoddau net a (dreuliwyd) / dderbyniwyd cyn trosglwyddo		(8,700)	21,636	12,936	6,337
Trosglwyddiadau		-	-	-	-
Symudiad net ar y gronfa		(8,700)	21,636	12,936	6,337
Cyfanswm cronfeydd 01 Ebrill 2012		45,168	1,420	46,588	40,251
Cyfanswm cronfeydd 31 Mawrth 2013	9	36,468	23,056	59,524	46,588

Mae holl weithgareddau'r cwmni yn cael eu hystyried yn rhai parhaol.

Nid oedd gan y cwmni enillion na cholledion heblaw am y gwarged am y flwyddyn.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 24 i 27 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol yma

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestrdig

MANTOLEN AR 31 MAWRTH 2013

	Nodyn	£	2013	£	2012	£
Asedau sefydlog						
Asedau cyffyrddadwy	5		2,413		2,188	
Asedau cyfredol						
Dyledwyr	6	954		11,810		
Arian yn y banc		70,398		37,361		
Arian mewn llaw		45		83		
		-----		-----		
		71,397		49,254		
		-----		-----		
Credydwyr -yn daladwy o fewn blwyddyn	7	14,286		4,854		
Asedau cyfredol net			57,111		44,400	
			-----		-----	
Asedau net			£59,524		£46,588	
			=====		=====	
			£		£	
Cronfeydd wrth gefn						
Cronfeydd anghyfyngedig	9		36,468		45,168	
Cronfeydd cyfyngedig	9		23,056		1,420	
			-----		-----	
Cyfanswm cronfeydd			£59,524		£46,588	
			=====		=====	

Mae'r nodiadau ar dudalennau 24 i 27 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol yma

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestrdig

MANTOLEN AR 31 MAWRTH 2013

Adroddiad y Cyfarwyddwr i fodloni Adran 475(2) & (3)
am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2013

Wrth gymeradwyo'r datganiadau ariannol yma, rydym fel cyfarwyddwyr yn cadarnhau:

- (a) Fod gan y cwmni'r hawl i'r esgusodiad a ymgwymerwyd o dan adran 477 o Ddeddf y Cwmnïau 2006 am y cyfnod a welir uchod.
- (b) Nid oes hysbysiad wedi'i dderbyn ger y swyddfa gofrestrdig o dan adran 476 o Ddeddf y Cwmnïau 2006 yn dymuno fod archwiliad yn cael eu dargludo ar ddatganiadau ariannol y cwmni am y flwyddyn ariannol.
- (c) Y mae'r cyfarwyddwyr yn cydnabod eu cyfrifoldeb tuag at:
 - i) ofalu fod y cwmni yn cynnal cofnodion cyfrifyddol sydd yn unol ag adran 386 o Ddeddf y Cwmnïau 2006; a
 - ii) pharatoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol fydd yn rhoi arolwg cywir a theg o gyflwr y Cwmni ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, ac o'r elw a holl enillion cydnabyddedig y Cwmni am y flwyddyn, yn unol ag adran 396, a byddant fel arall yn cyfateb â gofynion Deddf y Cwmnïau 2006, cyn belled ac maent yn briodol i'r cwmni.

Y mae'r datganiadau ariannol yma wedi eu paratoi mewn cytundeb â'r ddarpariaeth arbennig adran 15 o ddeddf cwmnïau 2006 sydd yn berthnasol i lywodraethiad gwmnïau bach ac yn unol â Safon Adrodd Ariannol i Endidau Llai (effeithiol Ebrill 2008).

Mae'r cyfrifon wedi'u cymeradwyo gan fwrdd yr ymddiriedolwyr ar a llofnodwyd ar ei rhan gan:

Llofnod
Nerys Davies
Cadeirydd

Mae'r nodiadau ar dudalennau 24 i 27 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol yma

MENTER IAITH SIR DDINBYCH

Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

**NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL AM
Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2013**

1

**Polisiau cyfrifo
Y sail gyfrifyddol**

Y mae datganiadau ariannol yr elusen wedi eu paratoi ar sail confensiwn cost hanesyddol ac yn unol â Rheoliadau Elusennau (Adroddiadau a Chyfrifon) 2005 a'r Datganiad o Arfer Cymeradwyol "Cyfrifo ac Adrodd gan Elusennau" a gyhoeddwyd yn Hydref 2005 ("DOAC"), a Safonau Cyfrifyddu perthnasol. Pan nad ydy'r DOAC 2005 yn berthnasol paratowyd y cyfrifon yn unol â Safon Adrodd Ariannol i Endidau Llai (SAAELI) (effeithiol Ebrill 2008).

Dibrisiant

Dibrisir offer swyddfa ar gyfradd o 25% y flwyddyn ar sail balans yn gostwng.

Incwm

Mae incwm yn cael ei gyfrif ar sail croniadau.

Adnoddau a wariwyd

Mae'r adnoddau a wariwyd yn cael eu cynnwys yn y Datganiad o Weithgaredd Ariannol ar sail croniad ac yn cynnwys treth ar werth (TAW).

Mae peth gwariant yn cael ei briodoli yn uniongyrchol i weithgareddau penodedig ac mae wedi ei gynnwys yn y categorïau costau hynny. Mae rhai costau eraill sy'n cael eu priodoli i fwy nag un gweithgaredd yn cael eu dosbarthu ar draws y categorïau costau ar sail amcan gyfrif o'r gyfran o amser a dreuliwyd gan y staff a'r adnoddau a ddefnyddiwyd.

Grantiau

Mae grantiau, gan gynnwys grantiau ar gyfer prynu asedau sefydlog, yn cael eu nodi yn y flwyddyn maent yn cael eu derbyn o fewn adnoddau a dderbyniwyd.

Treth

Ni wnaed darpariaeth ar gyfer treth gorfforaeth na threthiant a ohiriwyd gan fod yr elusen yn un gofrestredig ac felly yn cael ei heithrio.

Cronfeydd Anghyfyngedig

Cronfeydd anghyfyngedig yw rhoddion ac adnoddau eraill dderbynnir neu a greuir o dan nod yr Elusen, heb bwrpas penodedig ac maent ar gael fel cronfeydd cyffredinol

Cronfeydd Cyfyngedig

Rhaid defnyddio cronfeydd cyfyngedig yn ôl dymuniad y rhoddwr. Dangosir gwariant sydd yn ateb y gofynion hyn yn erbyn y gronfa.

2

Adnoddau mewnol net am y flwyddyn

Dyma'r ffigur wedi tynnu allan:

£

Dibrisiant

807

Colled wrth waredu asedau

1,081

=====

3

Costau Staff

£

Enillion y Cyfarwyddwyr

Cydnabyddiaeth a budd-daliadau eraill

-

£ -

=====

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestrdig

**NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL AM
Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2013**

3 Costau Staff (parhad)

Cyfartaledd nifer y gweithwyr a ddadansoddwyd drwy swyddogaeth:

Rheoli a gweinyddu'r Elusen

Rhif
5
=====

4 Costau Pensiwn

Mae'r cwmni yn gwneud cyfraniadau cyflogwr i mewn i gynllun pensiwn personol y gweithwyr. Mae'r cynllun a'r asedau yn cael eu dal gan reolwyr annibynnol. Y gost pensiwn yw'r cyfraniad dyledus o'r cwmni sef £3,338 (2012 - £4,143).

5 Asedau cyffyrddadwy sefydlog

	Dodrefn £	Offer Swyddfa £	Cyfanswm £
Cost			
Ar 1 Ebrill 2012	673	5,810	6,483
Ychwanegiadau	-	2,113	2,113
Gwaredu	-	(3,790)	(3,790)
	673	4,133	4,806
Dibrisiant			
Ar 1 Ebrill 2012	414	3,881	4,295
Dibrisiant am y cyfnod	66	741	807
Dileu wrth waredu	-	(2,709)	(2,709)
	480	1,913	2,393
Gwerth Llyfr Net			
Ar 31 Mawrth 2013	£193	£2,220	£2,413
	=====	=====	=====
Ar 31 Mawrth 2012	£259	£1,929	£2,188
	=====	=====	=====

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

**NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL AM
Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2013**

		2013	2012
6	Dyledwyr - yn daladwy o fewn y flwyddyn	£	£
	Grant	-	11,150
	Rhagdaliad	841	660
	Dyledwr arall	113	-
		954	11,810
		954	11,810

7	Credydwyr – yn daladwy o fewn y flwyddyn	2013	2012
		£	£
	Credydwyr elusenol	205	3,404
	Credydwr arall	10,031	-
	Croniadau ac incwm a ohiriwyd	4,050	1,450
		14,286	4,854
		14,286	4,854

8 **Cyfalaf**

Mae'r cwmni wedi'i gyfyngu drwy warant heb gyfalaf cyfrannol. Mae gwarant pob aelod wedi ei chyfyngu i £1.

9 **Symudiadau yn y cronfeydd**

	Ar 31 Mawrth 2012	Adnoddau dderbyniwyd	Adnoddau a dreuliwyd	Trosglwy -ddiadau	Ar 31 Mawrth 2013
	£	£	£	£	£
Cronfeydd cyfyngedig	1,420	33,400	(11,764)	-	23,056
Cronfeydd anghyfyngedig	45,168	127,638	(136,338)	-	36,468
	£46,588	£161,038	£(148,102)	£ -	£59,524
	£46,588	£161,038	£(148,102)	£ -	£59,524

10 **Dadansoddiad o asedau net rhwng cronfeydd**

	Asedau sefydlog cyffyrddadwy	Asedau Cyfredol net	Rhwymedig -aethau tymor hir	Cyfanswm
	£	£	£	£
Cronfeydd cyfyngedig	-	23,056	-	23,056
Cronfeydd anghyfyngedig	2,413	34,055	-	36,468
	£2,413	£57,111	£-	£59,524
	£2,413	£57,111	£-	£59,524

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestrdig

**NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL AM
Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2013**

11 **Costau Cynnal y Fenter**

Mae costau cynnal y fenter wedi cael eu rhannu rhwng cost codi arian tuag at weithgareddau'r fenter, costau cynnal gweithgareddau crai'r fenter, a chostau gweinyddol y fenter. Fe'i rhennir ar sail gweithgaredd y staff.

	Gweithgar -edau i godi arian	Gweithgar -edau elusennol	Costau Rheoli	Cyfanswm
	£	£	£	£
Costau Cynnal				
Aelodaeth	-	542	78	620
Cyflogau	-	79,748	9,142	88,890
Costau pensiwn staff	-	1,771	1,567	3,338
Hyfforddiant Staff	-	170	-	170
Rhent	-	1,750	250	2,000
Yswiriant	-	-	660	660
Cynnal a chadw	-	-	761	761
Teithio a Llundiaeth	-	4,408	296	4,704
Cost rhannu swyddfa	-	3,802	543	4,345
Papur, inc, llungopïo a phost	-	1,633	233	1,866
Costau Cyfrifiadur	-	23	3	26
Costau Profesiynol	-	433	62	495
Mân gostau	-	-	1,189	1,189
Marchnata a hysbysebu	-	1,314	188	1,502
Costau Cyfrifo	-	-	1,918	1,918
Costau banc	-	206	30	236
Dibrisiant	-	707	100	807
Colled ar waredu asedau	-	946	135	1,081
Prosiectau llai	-	4,487	-	4,487
Rhoddion	-	10	-	10
	-	101,950	17,155	119,105